

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 635/24
7.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници малолетне тужиле АА, чији је законски заступник мајка ББ, обе из ..., чији је пуномоћник Мина Јовановић, адвокат из Београда, ул.Црнотравска бр.13/а/39, против туженог ВВ из ..., са боравиштем у ул...., чији је пуномоћник Јелена Ристић, адвокат из Београда, ул.Настихева бр.22/а/13, ради утврђења права становања, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П2 1989/21 од 28.5.2024. године, у седници већа одржаној дана 7.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1989/21 од 28.5.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке утврђено је право становања мал.АА, рођене дана 09.09.2008. године на стану бр.... у ул.... у ..., на кат.парцели ..., уписаног у Лист непокретности број ... КО ..., а који је ванкњижно власништво туженог ВВ у ком стану ће живети заједно са мајком ББ, којој је поверена на самостално вршење родитељског права, а које ће трајати до пунолетства малолетног детета АА, а што је тужени ВВ, који је ванкњижни власник предметног стана, дужан да призна и трпи и дозволи упис права становања у корист малолетног детета АА код Службе за катастар непокретности. Ставом другим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, из свих законских разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку, побијајући је у целости. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Малолетна тужила је благовремено одговорила на жалбу, а трошкове другостепеног поступка није тражила.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 др. закон) у вези члана 202 Породичног закона (“Службени гласник РС” бр 18/05, 72/11 и 6/15), па је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи из жалбе којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда законски заступник мал.тужиље ББ и тужени, су били у браку од 27.05.2007. године, који брак је разведен правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 2245/17 од 27.03.2019. године у ком браку је рођена малолетна АА дана 09.09.2008. године, која је поверена мајци ББ на самостално вршење родитељског права. Након прекида заједнице живота између законског заступника мал.тужиље ББ и туженог ВВ, исти се иселио из стана, у коме су до тада сви заједно живели, у ... у ул..., а у ком стану су остале да живе малолетна тужиља са мајком. Малолетна тужиља похађа приватну средњу школу. Законски заступник мал.тужиље је по струци лекар, специјалиста психијатрије, запослен у ... са месечном зарадом око 150.000,00 динара, не поседује непокретности у свом власништву, што тужени није ни спорио, а између законског заступника мал.тужиље и туженог у току је парнични поступак ради утврђења брачне тековине, а што обухвата и предметни стан, те је тужени против законског заступника мал.тужиље, поднео тужбу за иселење из предметног стана, који поступак је у прекиду до правноснажног окончања овог поступка. Тужени је по струци позоришни продуцент, био је запослен у фирми “...” до 2018. године, где је остваривао зараду од око 150.000,00 динара, након тога је основао своју фирму “...”, која се бавила рекламама, и његова зарада је износила 80.000,00 динара, а као власник фирме је остваривао и додатни приход у зависности од пројеката на којем су радили. Сада је власник фирме “...”, као предузетник и паушално му је одређен приход у висини од око 73.000,00 динара, укупна зарада му је изнад 1.000 евра, а остварује примања и од повремених додатних послова у писању сценарија. Тужени изнајмљује стан ..., за који плаћа месечну закупнину у износу од 250 евра и власник је два аутомобила. Из налаза и мишљења ГЦСР Одељење Звездара, датог на основу спроведеног стручног поступка, наведено је да је малолетно дете АА адаптирано на простор у ком живи и стан у ком живи сматра својим домом, простор је уређен у складу са њеним жељама и потребама, вршњаци са којима се дружи живе у близини, те је потпуно прилагођена средини у којој живи, прилагођена је на досадашњу организацију посла и постиже високе школске резултате.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања на које је примењено материјално право и то одредба члана 194 Породичног закона, првостепени суд је утврдио право становања малолетне тужиље на предметном стану, који је ванкњижно власништво туженог и у ком стану ће живети заједно са мајком, којој је поверена на

самостално вршење родитељског права, а које ће трајати до пунолетства малолетног детета.

Оцењујући жалбене наводе туженог, којима се понављају већ истицани наводи, које је првостепени суд правилно оценио и за то дао довољне разлоге, Апелациони суд налази да су исти неосновани. Одредбом члана 194 став 1 Породичног закона прописано је дете и родитељ који врши родитељско право имају право становања на стану чији је власник други родитељ детета, ако дете и родитељ, који врши родитељско право, немају право својине на усељивом стану. Ставом два истог члана наведеног закона прописано је да право становања траје до пунолетства детета, а ставом три да немају право становања дете и родитељ, ако би прихватање њиховог захтева за право становања представљало очигледну неправду за другог родитеља.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на основу правилне примене материјалног права, с обзиром на узраст малолетне АА, рођ. 09.09.2008. године, утврдио право становања малолетног детета са мајком, законским заступником ББ, на стану који је ванкњижно власништво туженог, оца малолетне тужиље, а о чему је првостепени суд дао довољне и јасне разлоге које у свему прихвата и овај суд, као другостепени. Несумњиво је да се најбољи интерес детета штити осећањем сигурности и безбедности уз родитеља који препознаје потребе детета и којем је поверено самостално вршење родитељског права, што је у конкретном случају мајка заједничког мал.детета, ББ. У оквиру сигурности и стабилности породичног дома стоји и имовинска сигурност и стабилност, која пружа реализовано право на становање у стану другог родитеља, овде туженог, предвиђено цитираном законском одредбом. Наиме, одредба члана 194 став 3 Породичног закона предвиђа изузетак од правила да дете и родитељ који врши родитељско право, који немају у својини усељив стан, имају право да станују у стану другог родитеља, који треба рестриктивно тумачити и ставити у однос са интересом детета који треба да буде превасходни критеријум за одмеравање испуњености услова за примену овог изузетка. Право становања, као лична службеност се конституише ради заштите интереса малолетног детета да има обезбеђен смештај до пунолетства, а тиме и неопходне услове за свој правилан и потпун развој, при чему чињеница да ли родитељи детета воде заједнички живот или не, као и чињеница да ли се ради о посебној или заједничкој имовини, нису од значаја. Једини услов који закон изричито прописује за конституисање овог права су, да је то у најбољем интересу детета и да родитељ који врши родитељско право и дете немају право својине на усељивом стану и да постоји стамбени простор на коме је могуће успостављање овог права, а који услови су у конкретном случају испуњени, јер чињеницу да законски заступник мал.детета и малолетно дете немају непокретност у власништву, тужени није ни спорио, а из налаза и мишљења органа старатељства произилази да је малолетна АА адаптирана на простор у ком живи и да стан у ком живи сматра својим домом, простор је уређен у складу са њеним жељама и потребама, вршњаци са којима се дружи живе у близини, прилагођена је на садашњу организацију живота и са оба родитеља има близак однос.

Околност што је предметна непокретност у власништву туженог предмет спора у поступку који се води између њега и законског заступника мал.тужиље ББ, ради поделе брачне тековине, не представља сметњу за конституисање права становања на овој непокретности у корист малолетног детета и њене мајке, као законског заступника

којој је малолетно дете поверено на самостално вршење родитељског права, обзиром на то да се такво право може конституисати на непокретности чији је власник други родитељ, а што тужени, без ограничења и терета, јесте, и био је, како у тренутку подношења тужбе, тако и у време пресуђења. Право становања, као лична службеност, састоји се у овлашћењу да се у сврху становања користи туђа стамбена зграда или стан, те тужени, као власник предметне непокретности, није лишен свог права власништва на спорном стану, већ је само ограничено његово право коришћења стана. Стога, а супротно жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд утврдио право становања малолетне тужиље на предметном стану, која лична службеност не представља прекомеран терет и очигледну неправду за туженог, с обзиром да исти од 2017. године изнајмљује стан, власник је фирме, остварује редовне приходе и према својим наводима повремено остварује и додатне приходе, те конституисање права становања у корист мал.детета и њеног законског заступника, не представља очигледну неправду за туженог, те чињеница да тужени нема других непокретности у свом власништву је такође без значаја у односу на интерес малолетног детета, које је поверено мајци на старање, имајући у виду правилно утврђено чињенично стање да ни мал.тужиља, нити законски заступник мал.тужиље немају у својини стан у коме би могли заједно да живе.

Одредбом члана 3 став 1 Конвенције о правима детета, предвиђено је да је у свим активностима које се тичу деце, без обзира да ли их предузимају јавне или приватне институције, од првенственог значаја је најбољи интерес детета, док је ставом два истог члана предвиђено да се детету мора обезбедити таква заштита и брига која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе дечијих родитеља или других лица која су за то одговорна. Чланом 27 Конвенције је признато право сваког детета на стандард примерен физичком, менталном, духовном, моралном и друштвеном развоју и установљена првенствено одговорност родитеља и других лица одговорних за дете да у оквиру својих способности обезбеде животне услове потребне за развој детета.

Право становања (*habitatio*) представља законодавну меру за остваривање права детета на дом и конституисано је у циљу обезбеђења заштите и бриге неопходне за добробит деце, њихов правилан психофизички развој и њихов смештај до пунолетства, а коме морају бити подређена права и интереси родитеља. Предметни стан представља центар животних активности мал.АА, узраста 16 година, а од стране стручног тима органа старатељства је процењено да је малолетна АА адаптирана на простор у коме живи и да стан у ком живи сматра својим домом, просторије су уређене у складу са њеним жељама и потребама, вршњаци са којима се дружи живе у близини, те је потпуно прилагођена средини у којој живи и на садашњу организацију живота, те је правилно првостепени суд нашао да би измештањем мал.детета из предметног стана могао бити угрожен њен психофизички развој у овом осетљивом периоду живота.

Супротно жалбеним наводима туженог, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8 ЗПП којом је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Овом одредбом

установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази и суду препуштено да изврши њихову савесну и брижљиву оцену и да према специфичностима конкретног случаја и резултатима конкретног истраживања, слободно и без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободно одлучивање суда које ће доказе извести ради утврђивања битних чињеница (члан 229 став 2 у вези са чланом 313 и 319 став 1 ЗПП), при чему су обе стране исцпеле све доказне предлоге у првостепеном поступку.

Апелациони суд је ценио и остале наводе жалбе али их посебно не образлаже применом овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП, имајући у виду да нису од утицаја на доношење другачије, за жалиоца повољније одлуке у овој правној ствари.

Правилна је одлука првостепеног суда из става другог изреке побијане пресуде, којим је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка, донета уз правилну примену правила о правичности приликом одлучивања о трошковима прописаног чланом 207 Породичног закона, за коју одлуку у овом делу је првостепени суд дао разлоге које у свему прихвата и овај суд, као другостепени, због чега је потврђена и одлука о трошковима поступка.

Како се ни осталим наводима жалбе не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Апелациони суд је одлучио као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП у вези члана 202 Породичног закона, а како тужени није успео у другостепеном поступку, као у ставу другом изреке ове пресуде, применом одредбе члана 165 у вези са чланом 153 ЗПП.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић